EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.10.2024
COM(2024) 453 final

2024/0250 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Mednarodni pomorski organizaciji na 109. zasedanju Odbora za pomorsko varnost glede sprejetja sprememb Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki naj se v imenu Unije zastopa na 109. zasedanju Odbora za pomorsko varnost Mednarodne pomorske organizacije (MSC 109), ki bo potekalo od 2. do 6. decembra 2024.

Na 109. zasedanju naj bi se sprejele spremembe Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF).

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Konvencija o Mednarodni pomorski organizaciji

S Konvencijo o Mednarodni pomorski organizaciji je ustanovljena Mednarodna pomorska organizacija (v nadaljnjem besedilu: IMO). Namen IMO je zagotoviti forum za sodelovanje na področju urejanja in praks v zvezi s tehničnimi zadevami vseh vrst, ki vplivajo na ladijski promet v mednarodni trgovini. Poleg tega si prizadeva spodbujati splošno sprejetje najvišjih izvedljivih standardov v zadevah pomorske varnosti, učinkovitosti plovbe ter preprečevanja in nadzora onesnaževanja morja z ladij, s čimer se spodbujajo enaki konkurenčni pogoji. Obravnava tudi povezane upravne in pravne zadeve.

Konvencija je začela veljati 17. marca 1958.

Vse države članice so pogodbenice Konvencije. Unija ni pogodbenica Konvencije.

Vse države članice so pogodbenice Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju (v nadaljnjem besedilu: konvencija SOLAS) iz leta 1974, ki je začela veljati 25. maja 1980. Unija ni pogodbenica konvencije SOLAS. Mednarodni kodeks za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (v nadaljnjem besedilu: kodeks IGF), je v skladu s konvencijo SOLAS obvezen.

2.2. Mednarodna pomorska organizacija

IMO je specializirana agencija Združenih narodov, pristojna za varnost ladijskega prometa in preprečevanje onesnaževanja morja z ladij. Je svetovni organ za določanje standardov za varnost in okoljsko učinkovitost mednarodnega ladijskega prometa. Njena glavna vloga je oblikovati regulativni okvir za industrijo ladijskega prometa, ki je pravičen in učinkovit ter splošno sprejet in izvajan.

Članstvo v IMO je odprto samo za države in vse države članice EU so članice IMO. Ker organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje ne morejo biti članice IMO, EU ni članica IMO. Vendar Komisija od podpisa sporazuma o sodelovanju med Medvladno pomorsko posvetovalno organizacijo (IMCO) in Komisijo Evropskih skupnosti leta 1974 sodeluje pri delu IMO kot opazovalka in ji lahko zato v svojem imenu posreduje stališča.

Odbor za pomorsko varnost IMO sestavljajo vse članice IMO, sestaja pa se vsaj enkrat letno. Obravnava vse zadeve v okviru te organizacije, ki se nanašajo na pomoč pri plovbi, gradnjo in opremo plovil, število članov posadke z vidika varnosti, predpise o preprečevanju trkov, ravnanje z nevarnimi tovori, postopke in zahteve za pomorsko varnost, hidrografske podatke, ladijske in navigacijske dnevnike, preiskave pomorskih nezgod, reševanje ter vse druge zadeve, ki neposredno vplivajo na pomorsko varnost.

Odbor za pomorsko varnost IMO zagotavlja stroje za izvajanje vseh nalog, ki so mu dodeljene s konvencijo IMO ali mu jih dodeli Skupščina IMO ali Svet IMO, ali kakršnih koli nalog, ki spadajo v zgoraj navedeno področje uporabe ter so mu lahko dodeljene na podlagi katerega

koli drugega mednarodnega instrumenta in sprejete s strani IMO. Sklepi Odbora za pomorsko varnost in njegovih pomožnih organov se sprejmejo z večino članov.

2.3. Predvideni akt Odbora za pomorsko varnost IMO

Odbor za pomorsko varnost naj bi na 109. zasedanju med 2. in 6. decembrom 2024 sprejel spremembe kodeksa IGF.

Namen predvidenih sprememb kodeksa IGF je povečati varnost ladij, vključno s potniškimi ladjami, ki (kot gorivo za plovila) uporabljajo zemeljski plin ali druga goriva z nizkim plameniščem. Z njihovim sprejetjem se bo spodbujala uporaba obnovljivih in nizkoogljičnih goriv, zlasti plinov in drugih goriv z nizkim plameniščem, kot so nizkoogljični in brezogljični metanol, vodik in amonijak. To je v skladu s cilji razogljičenja in odpravljanja onesnaževanja iz zakonodajnega svežnja EU „Pripravljeni na 55“.

3. STALIŠČE, KI SE V IMENU UNIJE ZASTOPA NA 109. ZASEDANJU ODBORA ZA POMORSKO VARNOST

3.1. Spremembe Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF)

Pododbor za prevoz tovora in zabojnikov (v nadaljnjem besedilu: CCC) se je na svojem 9. zasedanju dogovoril o ustanovitvi delovne skupine za spremembe kodeksa IGF in ji naročil, naj ob upoštevanju pripomb in sklepov, sprejetih na plenarnem zasedanju, pripravi osnutek sklopa sprememb kodeksa IGF, ki bodo temeljile na dokumentih, predloženih na navedenem zasedanju.

Po preučitvi poročila navedene delovne skupine se je CCC na svojem 9. zasedanju seznanil z razpravo skupine o osnutkih sprememb kodeksa IGF in njihovem dokončnem oblikovanju. Spremembe obravnavajo različna vprašanja, vključno s sesalnimi jaški črpalk, izpustom varnostnih ventilov, prostori za pripravo goriva, konstrukcijsko zaščito pred požarom in nevarnimi območji.

CCC se je na svojem 9. zasedanju dogovoril o osnutku sprememb kodeksa IGF iz Priloge 3 k dokumentu CCC 9/14, ki je bil na 108. zasedanju Odbora za pomorsko varnost predložen v odobritev in naknadno sprejetje.

Stališče Unije na 9. zasedanju CCC je bilo, da se podpreta osnutek sprememb kodeksa IGF, kot je predlagano v dokumentu CCC 9/3/3 (Liberija in drugi), in ustanovitev delovne skupine za dokončanje sprememb kodeksa IGF ter obravnavo dokumentov CCC 9/3/5 (Republika Koreja, Liberija in INTERTANKO) in CCC 9/3/8 (CESA).

Odbor za pomorsko varnost je na 108. zasedanju odobril osnutek sprememb kodeksa IGF z namenom sprejetja na 109. zasedanju. Navedene spremembe so bile razposlane z okrožnico IMO št. 4879 z dne 29. maja 2024 iz Priloge 2.

Unija bi morala podpreti navedene spremembe, saj se bo z njimi okrepila varnost ladij, vključno s potniškimi ladjami, ki kot gorivo uporabljajo zemeljski plin. Zagotavljajo namreč enakovredno raven zaščite cevnega sistema in dovoda v rezervoar iz izpustnih vodov varnostnih ventilov med normalnim delovanjem in v izrednih razmerah. Poleg tega bi bilo treba v kodeksu IGF upoštevati obstoj majhnih jaškov v rezervoarjih za utekočinjeni zemeljski plin.

4. USTREZNA ZAKONODAJA EU IN PRISTOJNOST EU

4.1.1. Spremembe Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF)

V skladu s členom 6(2), točka (a)(i), Direktive 2009/45/ES o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje, ki opravljajo notranje potovanje, se konvencija SOLAS, kakor je bila spremenjena, uporablja za potniške ladje razreda A. Ker je kodeks IGF obvezen kodeks v skladu s konvencijo SOLAS, se v okviru navedene direktive uporablja tudi za potniške ladje.

Poleg tega Priloga I k Direktivi 2009/45/ES v oddelkih 1 in 2 vsebuje pravili, ki zahtevata skladnost z zahtevami kodeksa IGF:

- pravilo II-1/G/1: uporablja se za nove ladje razreda B, C in D [ter obstoječe ladje razreda B] – „Ladje, ne glede na datum izgradnje, ki so predelane za uporabo ali ki uporabljajo plinasto ali tekoče gorivo s plameniščem, ki je nižje od sicer dovoljenega v skladu s pododstavkom.1.1 pravila II-2/A/10, morajo izpolnjevati zahteve kodeksa IGF, kot je določeno v SOLAS II-1/2.28.“ in
- pravilo II-1/G/57: zahteve za ladje, ki uporabljajo goriva z nizkim plameniščem – „Ladje, ki uporabljajo plinasto ali tekoče gorivo s plameniščem, nižjim od sicer dovoljenega v pravilu II-2/4.2.1.1, izpolnjujejo zahteve kodeksa IGF, kot je določeno v SOLAS II-1/2.28.“.

Zato lahko spremembe Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF), odločilno vplivajo na uporabo Direktive 2009/45/ES.

4.1.2. Pristojnost EU

Predmet urejanja predvidenih aktov se nanaša na področje, na katerem ima Unija izključno zunanjo pristojnost na podlagi zadnjega dela člena 3(2) PDEU, saj bodo predvideni akti verjetno „vpliva[li] na skupna pravila ali spremeni[li] njihovo področje uporabe“.

5. PRAVNA PODLAGA

5.1. Postopkovna pravna podlaga

5.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Člen 218(9) PDEU se uporablja ne glede na to, ali je Unija članica organa ali pogodbenica sporazuma[1].

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[2].

[1] Zadeva C-399/12, Nemčija proti Svetu (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, točka 64.
[2] Zadeva C-399/12, Nemčija proti Svetu (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61–64.

5.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Odbor za pomorsko varnost IMO je organ, vzpostavljen s sporazumom v skladu s Konvencijo o Mednarodni pomorski organizaciji.

Akti, ki naj bi jih navedeni odbor IMO sprejel, so akti s pravnim učinkom. Predvideni akti lahko odločilno vplivajo na vsebino zakonodaje EU, zlasti:

– Direktive 2009/45/ES o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje. Člen 6 navedene direktive namreč določa, da se morajo določbe poglavij IV, V in VI konvencije SOLAS iz leta 1974, kakor je bila spremenjena, uporabljati za nove in obstoječe potniške ladje razredov A, B, C in D [člen 6(1), točka (b)] in da morajo nove potniške ladje razreda A v celoti izpolnjevati zahteve konvencije SOLAS iz leta 1974, kakor je bila spremenjena [člen 6(2), točka (a)(i)]. Ker je kodeks IGF v skladu s konvencijo SOLAS obvezen kodeks, se uporablja tudi za potniške ladje iz Direktive 2009/45/ES na podlagi dinamičnih sklicevanj na konvencijo SOLAS v navedeni direktivi. Poleg tega Priloga I k Direktivi 2009/45/ES vsebuje pravili, ki zahtevata skladnost neposredno z zahtevami kodeksa IGF.

Predvideni akti ne dopolnjujejo ali spreminjajo institucionalnega okvira sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

5.2. Materialna pravna podlaga

5.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep v skladu s členom 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

5.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na pomorski promet. Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 100(2) PDEU.

5.3. Sklepna ugotovitev

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti člen 100(2) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

2024/0250 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Mednarodni pomorski organizaciji na 109. zasedanju Odbora za pomorsko varnost glede sprejetja sprememb Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 100(2) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Konvencija o Mednarodni pomorski organizaciji (v nadaljnjem besedilu: IMO) je začela veljati 17. marca 1958.

(2) IMO je specializirana agencija Združenih narodov, pristojna za varnost pomorskega prometa ter preprečevanje onesnaževanja morja in zraka z ladij. Vse države članice Unije so članice IMO. Unija ni članica IMO.

(3) Na podlagi člena 28, točka (b), konvencije o IMO Odbor za pomorsko varnost sprejema vse potrebne ukrepe za izvajanje vseh nalog, ki so mu dodeljene v skladu z navedeno konvencijo ali mu jih dodeli Skupščina IMO ali Svet IMO, ali vseh nalog, ki spadajo na področje uporabe navedenega člena ter so lahko Odboru za pomorsko varnost dodeljene na podlagi katerega koli drugega mednarodnega instrumenta in sprejete s strani IMO.

(4) Odbor za pomorsko varnost IMO naj bi na 109. zasedanju od 2. do 6. decembra 2024 sprejel spremembe Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF). Spremembe obravnavajo različna vprašanja, vključno s sesalnimi jaški črpalk, izpustom varnostnih ventilov, prostori za pripravo goriva, konstrukcijsko zaščito pred požarom in nevarnimi območji.

(5) Primerno je določiti stališče, ki se v imenu Unije zastopa na 109. zasedanju Odbora za pomorsko varnost IMO, saj lahko predvideni akti odločilno vplivajo na vsebino prava Unije, in sicer Direktive 2009/45/ES o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje[1].

(6) Unija bi morala podpreti spremembe Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF), saj se bo z njimi povečala varnost ladij, vključno s potniškimi ladjami, ki kot gorivo uporabljajo zemeljski plin. Zagotavljajo namreč enakovredno raven zaščite cevnega sistema in dovoda v rezervoar iz izpustnih vodov varnostnih ventilov med normalnim delovanjem in v izrednih razmerah. Poleg tega bi bilo treba v kodeksu IGF upoštevati

[1] UL L 163, 25.6.2009, str. 1.

obstoj majhnih jaškov v rezervoarjih za utekočinjeni zemeljski plin. S sprejetjem teh sprememb se bo spodbujala uporaba obnovljivih in nizkoogljičnih goriv, zlasti plinov in drugih goriv z nizkim plameniščem, kot so nizkoogljični in brezoglјični metanol, vodik in amoniak. To je v skladu s cilji razogljičenja in odpravljanja onesnaževanja iz zakonodajnega svežnja EU „Pripravljeni na 55“.

(7) Stališče Unije izrazijo države članice Unije, ki so članice IMO, in Komisija, pri čemer nastopijo skupaj –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na 109. zasedanju Odbora za pomorsko varnost IMO, je strinjanje s sprejetjem sprememb Mednarodnega kodeksa za varnost ladij, ki uporabljajo pline ali druga goriva z nizkim plameniščem (kodeks IGF), kot so določene v Prilogi 2 k okrožnici IMO št. 4879 z dne 29. maja 2024.

Člen 2

Stališče iz člena 1 izrazijo Komisija in države članice Unije, ki so članice Odbora za pomorsko varnost IMO in delujejo skupno v interesu Unije.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Komisijo in države članice.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik